

SVERÐIN TVÖ Í STRÍÐI: GILLETTE GEGN WILKINSON

Faðir minn var aðeins fimm ára gamall.

Fjölskyldan bjó í fjallaþorpi sem horfði yfir sléttuna fyrir neðan. Frá steinhúsunum virtist heimurinn fjarlægur, en sérhver atburður klifraði að lokum upp fjallið.

Þau höfðu keypt geit af manni úr verkalýðsfélaginu. Dýrið hafði eitt sinn skilað tekjum, en eigandinn hafði ákveðið að selja það.

Á hverjum morgni reyndi amma mín að mjólka hana.

Það var aldrei nóg.

Faðir minn vildi morgunmat, eins og öll börn. Svo birtist bolli á borðinu: gamalt brauð, örlítil geitamjólk og fjallavatn sem bætt var út í svo að hún entist einum degi lengur.

Það var stríð áður en nokkur kallaði það stríð.

Í dögun gekk hann spölkorn frá húsinu að litlu torgi og horfði til himins.

Þaðan fylgdist hann með átökunum eins og þau væru leikur.

Flugvélar fóru yfir sjóndeildarhringinn. Loftvarnaflautur bergmáluðu neðan af sléttunni. Sprengjur féllu á flugvelli og hernaðarmannvirki. Fullorðna fólkið talaði í hálfum hljóðum, en börnin horfðu upp.

Seinni heimsstyrjöldin var hafin.

Hún snerti alla.

Samt áttu tveir atburðir, aðskildir af þúsundum mílna, eftir að mætast í einu rakvélarblaði.

Þjóðverjar svöruðu árásum Breta með því að varpa sprengjum á London og aðrar stórborgir. Verksmiðjur drógu úr framleiðslu. Birgðir urðu af skornum skammti. Jafnvel hin frægu blöð Wilkinson Sword fóru að hverfa úr hillunum.

Á sama tíma börðust breskar hersveitir í Afríku.

Þar tóku þær þúsundir fanga.

Her getur þolað hungur.

Her getur þolað hita.

Það sem hann getur ekki þolað eru sjúkdómar.

Fyrsti siðurinn sem mörgum föngum var gert að sæta var hvorki ræða, skrúðganga né einu sinni bólusetning.

Það var rakstur.

Hreint andlit þýddi færri sníkjudýr, færri sýkingar og meiri stjórn.

Fyrstu mánuðina leituðu allir að Sverðunum.

Sverðin voru ekki til.

London gat ekki útvegað nóg af þeim.

Þá kom Ameríka til skjalanna.

Skip sigldu yfir höfin með mat, eldsneyti, búnað og, meðal ótal annarra hluta, rakvélarblöð.

Inni í fangabúðunum varð lúmsk umbreyting.

Mennirnir hættu að biðja um Sverðin.

Þeir fóru að biðja um Gillette.

Eins og fyrri heimsstyrjöldin hafði átt þátt í að gera Wilkinson Sword frægt, átti seinni heimsstyrjöldin þátt í að gera Gillette að algengu orði.

Vörumerki var orðið að tungumáli.

Árum seinna, þegar fangar, hermenn og verkamenn sneru heim til Ítalíu, Frakklands, Egyptalands, Grikklands eða hvert sem örlögin höfðu borið þá, gengu þeir inn í næstu búð og báðu ekki um rakvélarblað.

Þeir sögðu:

„Láttu mig fá Gillette.“

Það var orrustan sem skipti máli.

Og Sverðin tvö töpuðu henni.

Ferdinando